Homilia

en la vetlla de Pentecosta a Alforja, 18 de maig de 2024

Estimat poble sant de Déu, benvolgut Sr. Rector, estimat diaca. Molt estimades comunitats parroquials que formeu aquesta Unitat pastoral. Em plau esmentar-vos a tots i cada un de vosaltres: d'Alforja, de les Borges del Camp, d'Arbolí, de la Febró, de les Irles i de Riudecols. Benvolgudes comunitats parroquials que us heu reunit aquí a Sant Miquel Arcàngel d'Alforja per celebrar la festa de la Pentecosta, la culminació de la Pasqua, la presència de l'Esperit del Ressuscitat amb nosaltres. Avui és Pentecosta, la festa de l'Esperit, la festa de la comunitat, la festa de la força de Déu que actua en nosaltres, en cadascun de nosaltres de manera personal, però sobretot en tots nosaltres com a comunitat que creu.

Us ho diré d'una altra manera: en íntima sintonia amb el relat de tot el que va passar el dia de Pasqua, avui celebrem la festa de l'Esperit Sant. Celebrem l'Esperit Sant, com la nova presència de Crist entre nosaltres; celebrem l'Esperit Sant, com a efectiva presència de Déu en el món; celebrem l'Esperit Sant, com a força que ens acompanya en la missió que tenim encomanada. Sí, tots som, en certa manera, missioneres, missioners. Decididament missioners i missioneres.

Recordeu, quina és la missió dels Apòstols i la nostra? És la de treballar perquè el món conegui Jesús, perquè hi hagi homes i dones que es comprometin a viure com ell, perquè es reconegui Jesús com a fill de Déu. I encara una altra cosa: la nostra missió és la de treballar perquè aquesta manera de viure i de fer s'escampi pel món i aconsegueixi, entre tots, tenir cura del planeta, del futur i, sobretot, de les persones, tot posant-nos en sintonia amb la voluntat de Déu. Fer la voluntat de Déu, vet aquí. Aquesta és la missió que tenim les persones cristianes, la missió que se'ns va donar especialment el dia de la nostra confirmació, una missió que ens empeny, gràcies a la força de l'Esperit Sant, a treballar amb constància perquè el regne de Déu vingui a nosaltres, i a través nostre arribi a les persones pobres, humils, solidàries i justes; treballar per eixamplar i amorosir cada dia la família dels deixebles que és l'Església, la comunitat de seguidors de Jesús. Aquesta és la missió que ens hem compromès a dur a terme.

Apropar-nos al Senyor, ens ho han ensenyat les persones que ens han passat el testimoni, i la mateixa comunitat o la mateixa parròquia. Entre nosaltres mateixos ens aneu donant testimoniatge de com viviu la fe.

Una altra cosa encara: Sabeu per què deia en començar que avui estem en íntima sintonia amb el dia de Pasqua? Perquè la missió que Jesús encomanà directament a la gent que el seguia i a nosaltres, com us he dit ara fa un moment, és, ni més ni menys, la prolongació de la missió que Déu-Pare encomanà a Jesús. Celebrar la Pentecosta és

actualitzar la Pasqua, és fer de la Pasqua una realitat en la nostra vida. Perquè és l'Esperit qui viu amb nosaltres i en nosaltres. Per això avui és també la festa de l'Església. I voldria ara que recordéssiu dues de les lectures que durant el dia de Pentecosta fem, ja sigui a la missa vespertina, a la vigília, com ara, o del dia, i en fem una comparació. Per un cantó hem escoltat, a la primera de les lectures que hem fet, el relat de l'episodi de la Torre de Babel, del llibre del Gènesi; per l'altre, a la missa del dia de Pentecosta llegim l'episodi de la vinguda de l'Esperit Sant a la comunitat reunida a Jerusalem, a aquella gent que esperava la resolució definitiva del misteri Pasqual. Un és l'antítesi de l'altre. En aquell episodi que explica el llibre del Gènesi, quan la humanitat va voler construir una torre que arribés al cel, a Déu, hi havia una gran confusió de llengües perquè cadascú anava a la seva i no van poder fer res. No pot anar cadascú a la seva, s'ha de comptar amb el bé de la comunitat i no apropiar-se de res. D'altra banda, en el relat de la vinguda de l'Esperit Sant a la comunitat reunida entorn de Maria, s'explica que tot plegat és un resultat contrari: «Cadascú els sentia parlar en la seva pròpia llengua», tothom entenia aquella gent que parlava plena de l'Esperit Sant. I aquest mateix Esperit Sant us ha aplegat, ens ha aplegat, avui aquí per celebrar l'Esperit del Senyor, tota la comunitat cristiana d'aquesta Unitat pastoral.

I en què rau la importància d'aquest dia? Doncs curt i ras: avui celebrem la presència de Déu entre nosaltres gràcies a aquella aliança segellada per Crist mateix. En diem Esperit Sant, Esperit del Senyor, Esperit de Déu… Avui és culminació de la Pasqua, i la Pasqua és resurrecció gràcies a l'Esperit alenat «des dels quatre vents» (tercera lectura, Ezequiel) i no és una cosa separada de la Pasqua, festegem que Déu és aquí, que hi ha estat sempre i que per sempre serà en aquells «que el Senyor crida» (quarta lectura, Joel).

És sant Agustí qui comunicà a la tradició catòlica l'admirable ensenyament de l'Esperit com el «Mestre interior», que sense la seva secreta instrucció, les paraules de la predicació evangèlica o, fins i tot, el mateix text sagrat, no ens permetrien descobrir i assimilar tota la veritat que trameten. Diu així: «El so de les nostres paraules fereix l'oïda, però el mestre es troba a dins [….]. Quants sortiran d'aquí sense instruir-se! Pel que fa a mi, he parlat per a tots; però […] als qui l'Esperit Sant no ensenya interiorment, se'n tornen sense haver après res. El magisteri extern consisteix en certs ajuts i avisos. En canvi, qui instrueix els cors té la càtedra en el cel […]. En va vociferem si no us parla interiorment aquell qui us va crear, us va rescatar i us va cridar i habita en vosaltres per la fe i l'Esperit Sant» (*Exposit. 1 Epist Ioan*., 3, 13 i 4,1).

És l'Esperit Sant qui ens porta cap a Crist en la vida de l'Església. Encara que aparentment pugui resultar paradoxal, el qui condueix a la profunditat del misteri de Crist porta, al mateix temps, a la novetat. Es tracta de la «novetat de Crist», que proclamava sant Ireneu (*Adv. Haer.*, 3, 17, 1); o «l'home nou», que —tot al·ludint al passatge de l'Evangeli—

és «el vi nou» que ha d'anar en «bots nous» (cf. Mt 9,17). D'aquí que la veritat que s'atribueix a l'Esperit Sant sigui una veritat sempre en creixement. És a dir, l'Esperit no ve tan sols a animar una institució totalment determinada en les seves estructures, sinó que, a més de guardar la fe veritable, actualitza i comunica a cada moment «un llenguatge digne de Déu». És el que diu Jesús als seus deixebles: «Quan us condueixin a les sinagogues, als magistrats o a les autoritats, no us preocupeu de com us defensareu ni de què direu: l'Esperit Sant us ensenyarà en aquell moment el que haureu de dir» (Lc 12,12). Per això, sant Ireneu pot afirmar: L'Esperit «conserva el dipòsit preciós [de la fe] guardat en un recipient de bona qualitat, dipòsit que rejoveneix i fa rejovenir fins i tot el recipient que el conté» (*Adv. Haer.*, 3, 24, 1). L'Esperit guia l'Església en la veritat i cap a una major comprensió de la veritat, tot rejovenint a cada moment la comunitat eclesial. Per això també, vaig escollir com a lema episcopal que «l'Esperit fa jove l'Església». A la llum del text capital de sant Ireneu, i per la seva força inacabada, el bisbe Ignasi Hazim, metropolita de Latakia (Síria), a la convenció ecumènica d'Uppsala de 1968, tot indicant com l'Esperit fa anar més enllà de la lletra de l'Evangeli, afirmà: «Sense l'Esperit Sant, Déu queda lluny, Crist resta en el passat, l'Evangeli és lletra morta; l'Església, simple organització; l'autoritat és tirania; la missió, una propaganda; la litúrgia, simple ritus, i l'amor cristià, una ètica asfixiant. Però amb l'Esperit i en una sinergia indissociable, el cosmos és alliberat i gemega en l'infantament del Regne, Crist ressuscitat es fa present, l'Evangeli és força de vida, l'Església mostra la comunió trinitària; l'autoritat, un servei alliberador; la missió, una nova Pentecosta; la litúrgia, memorial i anticipació, i l'acció humana divinitzant.»

Malgrat que la nostra humanitat no és capaç de copsar, sentir o explicar el que significa, avui diem ben alt que Déu existeix. I existeix d'una manera tan propera que el podem sentir amb nosaltres. I per molt que vulgui, no us podré contar com sento la presència de Déu en mi, en les coses, en el món, la creació o la vida. I malgrat aquesta limitació, no puc estar-me'n, de dir que Déu existeix. Aquesta certesa me la dona l'Esperit Sant. I hem de ser conscients que sempre ens quedarem curts a l'hora d'explicar com actua l'Esperit de Déu en cadascun de nosaltres o a l'hora de transmetre l'alegria de qui creu i se sap acompanyat per Déu en la seva vida. I hem de ser conscients que aquesta fermesa de la fe a vegades comporta que altres persones no entenguin per què hi ha gent —com nosaltres— que creu. Ho sabem.

Germanes i germans, continuem amb la nostra celebració amb la fermesa de creure que l'Esperit Sant és qui ens dona identitat de persones creients. I malgrat que costi molt d'entreveure la presència de Déu enmig d'aquest món ple de violència o inundat de l'avarícia de les riqueses, nosaltres creiem en la presència de l'Esperit de Déu entre nosaltres. Gaudim de la festa d'avui que és la plenitud de la Pasqua, aquella plenitud que esdevé quan una cosa pot ser gaudida plenament. Santa Pasqua de Pentecosta.